Verkorting van de ligduur op de kraamafdeling: gevolgen voor de huisarts

Haio: AERTS Elyse , KUL
Promotor: SCHOENMAKERS Birgitte , KUL
Praktijkopleider: Boons Marc , Maes Ruth

Context: N.a.v. de financi?le crisis werden onder leiding van de minister van volksgezondheid pilootprojecten opgestart om de ligduur op de materniteit te verkorten. De zorg voor moeder en kind zal in de toekomst dus verschuiven van de tweede naar de eerste lijn.

Onderzoeksvraag: Daarom focust dit onderzoek enerzijds op de kennis en vaardigheden van de huisarts m.b.t. postnatale zorg, maar worden anderzijds ook de noden en bekommernissen in beeld gebracht. Hieraan gekoppeld wordt de bruikbaarheid van een e-learning module nagegaan. Ook de organisatie van de kraamzorg in de omliggende ziekenhuizen wordt onder de loep genomen.

Methode: Het onderzoek wordt uitgevoerd als een beschrijvende studie met voor- en nameting van november 2016 tot februari 2017. De studiepopulatie bestaat uit huisartsen en HAIO?s werkzaam in de wachtpostregio Lier. De voor- en nameting bestaat uit een online vragenlijst die elektronisch wordt verstuurd met het doorlopen van een opleidingsmodule als interventie. Uitkomstmaten zijn een verbetering van de kennis en de subjectieve inschatting van de geschiktheid samen met een evaluatie van de e-modules. Via telefonisch contact wordt nagegaan hoe de postnatale zorg georganiseerd wordt in de ziekenhuizen waarmee de deelnemende artsen samenwerken.

Resultaten: De enqu?te werd naar 118 artsen verstuurd. De voormeting werd door 21 artsen ingevuld. Twaalf artsen doorliepen de e-module en vulden nadien ook de nameting in. E?n arts werd ge?xcludeerd wegens sterk afwijkende resultaten. 43% (9/21) doet niet aan zwangerschapsbegeleiding. 43% (9/21) heeft ooit gehoord van het begrip ?zevendedagsonderzoek? en 19% (4/21) weet ook wat het inhoudt. 29% (6/21) voelden zich ongeschikt om de postnatale zorg op zich te nemen. Artsen geven aan nood te hebben aan extra bijscholing, een richtlijn, een schema voor zevendedagsonderzoek en betere samenwerking met de tweede lijn. De gemiddelde score op de voor- en nameting was respectievelijk 62 en 74%. De meeste artsen voelden zich na het doorlopen van de e-module meer bekwaam (64% (7/11)) en voorbereid (82% (9/11)) en in mindere mate ook meer zelfzeker (45% (5/11)). Vrouwelijke artsen, artsen die aan zwangerschapsbegeleiding doen en artsen werkzaam bij Kind en Preventie scoren betere resultaten (resp. 62,67% tegenover 59,17%, 63,33% tegenover 59,44% en 70% tegenover 62%).

Conclusie: Dit onderzoek toont aan dat het niveau van de kennis van postnatale en postpartale problemen behoorlijk is, maar niet uitmuntend. Slechts de helft van de artsen doet aan zwangerschapsbegeleiding. De huisarts is ook weinig bekend met het zevendedagsonderzoek. Ondanks deze bevindingen voelen de meeste artsen zich wel geschikt om deze zorg op zich te nemen. Het onderzoek toont ook aan dat artsen met meer ervaring beter scoren. Artsen geven aan nood te hebben aan extra bijscholing, een richtlijn, een schema voor het zevendedagsonderzoek, maar vooral aan een betere samenwerking en communicatie met de tweede lijn. Controle-afspraken en screenings worden tot heden door hen gepland zodat de huisartsen van deze zorg onttrokken worden. Ze ontvangen vaak ook geen of laattijdig informatie. De e-module blijkt een goed instrument te zijn om de kennis en vaardigheden van huisartsen te verruimen. De deelnemers scoorden beter na het doorlopen van de modules en voelden zich ook meer bekwaam en

voorbereid. Uit dit onderzoek blijkt dat de kennis en vaardigheden van de huisarts omtrent postpartale en postnatale problemen behoorlijk is. De e-module blijkt een nuttig instrument te zijn om deze kennis en vaardigheden te verruimen. Artsen moeten verder ook meer betrokken worden in deze zorg vanuit de tweede lijn. Er is nood aan de ontwikkeling van een richtlijn, een schema voor zevendedagsonderzoek en een uniform en elektronisch moederschapsdossier. Het curriculum van de prespecialisatie huisartsgeneeskunde moet uitgebreid worden en extra bijscholing moet georganiseerd worden.